

Latvijas Ārstu kongresā diskutē par dzemdību palīdzības attīstību Latvijā

Aizvadīts 9. Latvijas Ārstu kongress (21.-24.09.), kura laikā notika diskusija "Dzemdību palīdzība šodienas Latvijā - uz pacientu centrētu aprūpi".

Diskusijas dalībnieki analizēja faktorus, kas individuālā, iestādes un valstiskā līmenī traucē nodrošināt personas centrētu pieeju dzemdību palīdzībā, kā arī izvirzīja prioritāros darbības virzienus pozitīvas dzemdību pieredzes vairošanā:

- **Sadarbības veicināšana starp dzemdētāju un aprūpes sniedzēju.** Sadarbība nozīmē savstarpēju cieņu un līdzvērtīgu komunikāciju, kuras pamatā ir savstarpēja uzticēšanās. Lai varotu pacientu uzticību ārstiem un vecmātēm, nepieciešams strādāt pie **informācijas saskaņotības medicīnas profesionāļu vidū visos aprūpes posmos - antenatatālajā, dzemdību un pēcdzemdību aprūpē;**
- **Vecmātes lomas un autonomijas stiprināšana** dzemdību palīdzībā, arvien vairāk uzticot veselu grūtnieču aprūpi un dzemdību aprūpi vecmātēm, nodrošinot vecmātes kompetencēm atbilstošas iespējas;
- **1:1 aprūpes nodrošināšana dzemdību aktīvajā fāzē,** plānojot atbilstošus cilvēkresursus, mainot darba organizāciju un nodrošinot adekvātu darba samaksu;
- **Cienpilnas attieksmes pret pacientu nodrošināšana visos līmeņos - individuālā, iestādes un valstiskā.** Individuālā līmenī pret pacientu jāizturas kā pret savu ģimenes locekli; iestādes līmenī jāveic uzlabojumi, bāzējoties uz pacientu pieredzes mērījumiem (aptaujām); valstiskā līmenī jāveicina atalgojuma pieaugums, cilvēkresursu plānojums, vecmātes lomas stiprināšana;
- **Izglītošana par pacientcentrētas aprūpes principiem,** kā arī **komunikācijas prasmju pilnveidošana visos līmeņos.**

Veselības iznākums ir atkarīgs ne tikai no medicīnisko resursu nodrošinājuma, bet arī no pacientu labsajūtas dzemdību procesa laikā. Ir skaidrs, ka medicīniskās vajadzības ir vieglāk definēt, izmērīt un uzraudzīt, savukārt labsajūtas definēšana un mērīšana ir grūtāk definējami lielumi. Pasaules Veselības organizācija atbalsta konceptu, ka grūtniecībai un dzemdībām jāklūst par pozitīvu pieredzi sievietes dzīvē, un ir aprakstīti 40 kritēriji, pēc kuriem vērtēt pacientu sajūtas dzemdību procesa nodrošinājuma laikā. Jāņem vērā to, ka normālas dzemdības nemaz nav īsta medicīna, bet gan aprūpe un atbalsts, savukārt galvenā ārstniecības persona dzemdību aprūpes procesa ir vecmāte.

Diskusija

Dzemdību palīdzība šodienas Latvijā - uz pacienti centrēta aprūpe

Diskusijas dalībnieki:

- Veselības ministrs **Daniels Pavļuts**
- Vecmāšu asociācijas pārstāves: asociācijas valdes locekle **Dagnija Štrausa** un P.Stradiņa KUS dzemdību nodaļas vecākā vecmāte **Signe Irša**
- Latvijas Ginekologu un dzemdību speciālistu asociācijas pārstāves: prezidente **Dr. Vija Veisa**, Jūrmalas Dzemdību nodaļas vadītāja **Jolanta Bārbale - Mālniece**
- Klīniskais un veselības psihologs, darba un organizāciju psihologs, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas pacientu drošības konsultants **Reinis Upenieks**

Diskusijas dalībnieki: LR veselības ministrs **Daniels Pavļuts**, Latvijas vecmāšu asociācijas valdes locekle, Rīgas Dzemdību nama vecmāte **Dagnija Štrausa**, P. Stradiņa KUS Dzemdību nodaļas vecākā vecmāte **Signe Irša**, Jūrmalas slimnīcas Dzemdību nodaļas vadītāja **Jolanta Bārbale-Mālniece**, Latvijas ginekologu un dzemdību speciālistu asociācijas prezidente, Rīgas Dzemdību nama ginekoloģe, dzemdību speciāliste **Vija Veisa**, BKUS psihologs, organizācijas psihologs **Reinis Upenieks**. Diskusiju vadīja RSU profesore, RDN galvenā ārste **Dace Rezeberga**.